

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่จะเป็นครูนั้น ถ้ามีความรู้แต่เพียงอย่างเดียวอย่างไม่เป็นการเพียงพอ ควรจะต้องมีความสามารถด้านอื่นด้วย และวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ดังนั้นผู้ที่จะเป็นครูจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ และทักษะในด้านต่าง ๆ¹ อาทิเช่น ในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถพิเศษและมนุษยสัมพันธ์ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่บุคลิกภาพของการเป็นครู การสนองความต้องการของสังคม และทัศนคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งผู้วิจัยจะไ้รายงานถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบดังกล่าวที่ละด้าน ดังนี้

ความรู้ความสามารถทางวิชาการ

ละเอียดย จันทร กิติวัฒน์² ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 1 และ 12 ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา มีความรู้ความสามารถทางวิชาการส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ ยกเว้นในเรื่อง ความสามารถในการจัดกิจกรรม ความสามารถในการแนะแนวและอบรมศีลธรรม มีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาประเมินค่าตนเองเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาการส่วนมากอยู่

¹สาโรช บัวศรี, "นิเทศกรรมการศึกษา" (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514), หน้า 48.

²ละเอียดย จันทร กิติวัฒน์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 1 และ 12" (ปริญาวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 28-29.

ในเกณฑ์นี้ ยกเว้นในเรื่องความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน ความสามารถในการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับประณม ใจจิตร¹ และชอวบ กินาวงศ์² ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) เช่นเดียวกันในภาคการศึกษา 8 และ 11 ตามลำดับ แต่อุไรวรรณ ปัญจวัติ³ สุพรรณ เฟื่องชัย⁴ และสมพล กลิ่นนาค⁵ พบว่า ครูใหญ่และผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า ผู้สำเร็จประกาศนียบัตร

¹ประณม ใจจิตร, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2609-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 8," หน้า 31-35.

²ชอวบ กินาวงศ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 11" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 29-30.

³อุไรวรรณ ปัญจวัติ, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 5 และ 6" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513), หน้า 34-36.

⁴สุพรรณ เฟื่องชัย, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 9" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 31-33.

⁵สมพล กลิ่นนาค, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 3 และ 4" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 26-28.

วิชาการศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการอยู่ในเกณฑ์ ยกเว้นในเรื่องความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน ความสามารถในการจัดกิจกรรม ความสามารถในการอบรมศีลธรรมและวัฒนธรรม มีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง

ในขณะที่เดียวกัน นิรมล ไกรคุณาศัย¹ พบว่า ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) มีความรู้ความสามารถทางวิชาการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และวิชาสามัญอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาประเมินค่าตนเองว่า มีความรู้ความสามารถทางวิชาการศึกษาและวิชาสามัญอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

คณิง จันทวงศ์² ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู เพื่อจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร และการฝึกหัดครู การบริหารและการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนในโรงเรียนให้สนองต่อสภาพและความต้องการของท้องถิ่นยิ่งขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูส่วนมากอยู่ใน

¹นิรมล ไกรคุณาศัย, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 7" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513), หน้า 30-32.

²คณิง จันทวงศ์, "ความคิดเห็นของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 42-46.

เกณฑ์ ซึ่งคล้ายกับผลการวิจัยของ ทีโอดอร์ รอดนีย์ คอสส์¹ (Theodore Rodney Kauss) พบว่า ผู้บังคับบัญชาส่วนมากเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาตามโครงการผลิตครูมีคุณภาพดี และรีบา พินเนย์² (Reba Pinney) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูงจากวิทยาลัยครู จำนวน 244 คน โดยส่งแบบสอบถามให้ผู้สำเร็จการศึกษาและอาจารย์ใหญ่ในสถานศึกษาที่ผู้สำเร็จปฏิบัติงานอยู่ ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ใหญ่พอใจกับการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาประสบผลในการทำงาน คือได้สอนในสาขาที่เขาชำนาญ และผลการวิจัยตรงกับยูนิค วิคเคอร์ สมิท³ (Eunice Wicker Smith) ซึ่งได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยหลุยเซียนาเพื่อประเมินโครงการหลักสูตรฝึกหัดครูระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ปรากฏว่า ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาพอใจในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาคอนข้างสูงพอ ๆ กัน

¹Theodore Rodney Kauss, "An Evaluation of Master of Arts in Teaching Program of Teacher Education at Northwestern University," Dissertation Abstracts 29 (November-January 1968-1969) : 2136-A.

²Reba Pinney, "A Follow-up Study of Students of Advanced Teachers' College, Kano (Northern Region, Nigeria)," Dissertation Abstracts 31 (December 1970) : 2777-A.

³Eunice Wicker Smith, "An Appraisal of the Elementary and Early Childhood Teacher Education Program at Xavier University of Louisiana Based on A Follow-up Study Relying on the Perceptions of the Graduates, 1972-1975," Dissertation Abstracts 37 (March 1977) : 5763-A.

สำหรับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้น อาทิเช่น มารศรี นัวสกุล¹ ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครู ในภาคการศึกษา 1, 6 และ 12 พบว่า ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นว่าคุณสำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถค่อนข้างมาก ในเรื่องการวัดผลและประเมินผล การควบคุมกิจกรรม การปกครองชั้น มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่สอนและความแม่นยำในเนื้อหาวิชา ส่วนความรู้ในด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ วรณี พุทธาวุฒิไกร² แต่สันติภาพ กองกาญจนะ³ ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) เช่นเดียวกันในภาคการศึกษา 9, 10 และ 11 พบว่า ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการอยู่ในระดับดี

¹มารศรี นัวสกุล, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1, 6 และ 12" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515), หน้า 51-56.

²วรณี พุทธาวุฒิไกร, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูในส่วนกลาง" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา - ประสานมิตร, 2515), หน้า 54-59.

³สันติภาพ กองกาญจนะ, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 9, 10 และ 11" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515), หน้า 64-67

ส่วนการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์ วิไลวรรณ เจริญพงษ์¹ พบว่า ผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตพอใจความรู้ความสามารถทางวิชาการในระดับค่อนข้างสูง และอำนาจ อาชาสันติสุข² ได้ศึกษาทัศนคติของอาจารย์ใหญ่และนักเรียนที่มีต่องานของครูวุฒิศาสตร์บัณฑิต ปรากฏว่า ผลการปฏิบัติงานในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการนั้นเป็นที่พอใจของอาจารย์ ใหญ่มาก

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทนั้น ประเสริฐ ภูจันทิก³ ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2500-2515 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิตประเมินค่าตนเองโดยทั่ว ๆ ไป อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญชัย บุญวิรัตน์⁴ ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทเช่นเดียวกัน

¹วิไลวรรณ เจริญพงษ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์," หน้า 22-24.

²อำนาจ อาชาสันติสุข, "ทัศนคติของอาจารย์ใหญ่และนักเรียนที่มีต่องานของครูวุฒิศาสตร์บัณฑิต" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508), หน้า 60-62.

³ประเสริฐ ภูจันทิก, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515 : การประเมินค่าตนเอง" (ปริญยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2517), หน้า 92.

⁴บุญชัย บุญวิรัตน์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515 : ทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน" (ปริญยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517), หน้า 77.

ความรู้ความสามารถพิเศษและมนุษยสัมพันธ์

ประดม ใจจิตร¹ พบว่า ครูใหญ่และผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า ผู้สำเร็จประกาศนียบัตร (ป.กศ.) มีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของละเอียก จันทรกิติวัฒน์² คณิง จันทวงศ์³ มารศรี ชั่วสกุล⁴ วิไลวรรณ เจริญพงษ์⁵ และสมพล กลิ่นนาค⁶

¹ประดม ใจจิตร, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 8," หน้า 36-37.

²ละเอียก จันทรกิติวัฒน์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 1 และ 12," หน้า 30-31.

³คณิง จันทวงศ์, "ความคิดเห็นของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการฝึกหัดครู," หน้า 48.

⁴มารศรี ชั่วสกุล, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครู ในภาคการศึกษา 1, 6 และ 12," หน้า 57-59.

⁵วิไลวรรณ เจริญพงษ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์," หน้า 35-37.

⁶สมพล กลิ่นนาค, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 3 และ 4," หน้า 28-29.

ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่

ชอวบ กินาวงค์¹ ประถม ใจจิตร² ละเอียก จันทรกิติวัฒน์³ คณิง จันทวงศ์⁴ สันติภาพ กองกาญจนะ⁵ และวรรณิ พุททาวุฒิไกร⁶ มีผลการวิจัยพอสรุปได้ว่า ผู้บังคับบัญชา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันผลิตครู มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเกณฑ์

005839

¹ชอวบ กินาวงค์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 11," หน้า 31-32.

²ประถม ใจจิตร, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 8," หน้า 35-37.

³ละเอียก จันทรกิติวัฒน์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 1 และ 12," หน้า 32-33.

⁴คณิง จันทวงศ์, "ความคิดเห็นของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู," หน้า 47.

⁵สันติภาพ กองกาญจนะ, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 9, 10 และ 11," หน้า 68-69.

⁶วรรณิ พุททาวุฒิไกร, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูในส่วนกลาง," หน้า 60-62.

ส่วนสมพล กลิ่นนาค¹ พบว่า ครูใหญ่และผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความเห็นว่า ผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษามีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่อง ความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและความรู้ในการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในอาชีพครูอยู่ในเกณฑ์ที่ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ ภูจันทิก² ปรากฏว่า ผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิตประเมินค่าตนเองในเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนเองไว้สูงด้วย แต่บิลลี ดีน ลีมคูเลอร์³ (Billy Dean Leimkuhler) ได้ติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ที่ทำการสอนในชั้นเกรด 2, 4 และ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในมลรัฐนิวยอร์ก เพื่อที่จะประเมินผลสมรรถภาพของผู้สำเร็จการศึกษากลับไปตามจุดมุ่งหมายของโครงการผลิตครูหรือไม่ โดยตามความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาและความคิดเห็นของนักเรียนในระดับที่ผู้สำเร็จการศึกษาทำการสอนอยู่ ผลปรากฏว่า ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีข้อบกพร่องในเรื่องการปกครองชั้นเรียนและระเบียบวินัย

¹สมพล กลิ่นนาค, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 3 และ 4," หน้า 28-30.

²ประเสริฐ ภูจันทิก, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515 : การประเมินค่าตนเอง," หน้า 92.

³Billy Dean Leimkuhler, "A Follow-up Study and Evaluation of Teacher Competencies of A Selected Groups of Graduates of a Teacher Preparation Institution," Dissertation Abstracts 27 (January-February 1967) : 2921-A.

บุคลิกภาพของการ เป็นครู

ขอวบ กิनावงค์¹ คเนิง จันทวงค์² มารศรี ด้วสฤด³ สันติภาพ กองกาญจนะ⁴ วรณี พุทธาวุฒิไกร⁵ และวิไลวรรณ เจริญพงษ์⁶ พบว่า ผลการวิจัยมีลักษณะตรงกันว่า ผู้มีง คับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นว่ ผู้สำเร็จการ ศึกษาจากสถาบันผลิตครูมีบุคลิกภาพ ของการ เป็นครูอยู่ในเกณฑ์ดี

¹ขอวบ กิनावงค์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชา การศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 11," หน้า 33-34.

²คเนิง จันทวงค์, "ความคิดเห็นของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด ขอนแก่น เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู," หน้า 40-41.

³มารศรี ด้วสฤด, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัย ครูในภาคการศึกษา 1, 6 และ 12," หน้า 60-62.

⁴สันติภาพ กองกาญจนะ, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการ- ศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 9, 10 และ 11," หน้า 70-71.

⁵วรณี พุทธาวุฒิไกร, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษา บัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและ วิทยาลัยครูในส่วนกลาง," หน้า 63-65.

⁶วิไลวรรณ เจริญพงษ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์," หน้า 32-34.

ส่วนประณม ใจจิตร¹ และละเอียก จันทรกิติวัฒน์² พบว่า ครูใหญ่และครูสำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการ ศึกษา มีความเห็นว่า ครูสำเร็จการศึกษามีบุคลิกภาพของการ เป็นครู อยู่ในเกณฑ์ที่ ยกเว้นในเรื่องความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง แต่ สุพรรณ เพ็งชัย³ และอุไรวรรณ บัญจุมวดี⁴ พบว่า ครูใหญ่และครูสำเร็จการศึกษามีความเห็นว่า ครูสำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการ ศึกษา มีบุคลิกภาพที่ ยกเว้นในเรื่องความคิดริเริ่ม อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

การสนองความต้องการ ของสังคมและทัศนคติต่อวิชาชีพครู

วิไลวรรณ เจริญพงษ์⁵ พบว่า ผู้บังคับบัญชาและบัณฑิต พอใจในการปฏิบัติงานของ บัณฑิตครู ศาสตร์ ในด้านทัศนคติต่ออาชีพครูในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

¹ประณม ใจจิตร, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูสำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการ ศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 8," หน้า 38-39.

²ละเอียก จันทรกิติวัฒน์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูสำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการ ศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 1 และ 12," หน้า 30-31.

³สุพรรณ เพ็งชัย, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูสำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการ ศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 9," หน้า 36-37.

⁴อุไรวรรณ บัญจุมวดี, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูสำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการ ศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 5 และ 6," หน้า 38-39.

⁵วิไลวรรณ เจริญพงษ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครู ศาสตร์," หน้า 46.

วิลลิส ลิน นิคลาส¹ (Willis Lynn Nicklas) ได้ศึกษาถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในรัฐเท็กซัสภาคเหนือ และเป็นผู้ที่ได้รับใบรับรองของการประกอบอาชีพครู พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อความสำเร็จในการเป็นครู และมีความพอใจในอาชีพที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่

วุฒิครูและอายุราชการของผู้บังคับบัญชา

ขอวน กินาวงค์² พบว่า ครูใหญ่ที่มีวุฒิครูต่างกัน มีความเห็นในด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับประณม ใจจิตร³ และมารศรี ด้วงสกุล⁴

¹Willis Lynn Nicklas, "A Follow-up Study of the 1974-1975 Graduates of North Texas State University who Obtained Certification to Teach," Dissertation Abstracts 37 (December 1976) : 3564-A

²ขอวน กินาวงค์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 11," หน้า 41-43.

³ประณม ใจจิตร, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 8," หน้า 47-49.

⁴มารศรี ด้วงสกุล, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1, 6 และ 12," หน้า 76-85.

แต่สุพรรณ เฟื่องชัย¹ และอุไรวรรณ บุญจุมวดี² พบว่า ครูใหญ่ที่มีวุฒิครูต่างกันเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ และการปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับในอาชีพครูต่างกัน ส่วน คณิง จันทวงศ์³ พบว่า ครูใหญ่ที่มีวุฒิครูต่างกันมีความเห็นต่อประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และสัมติภาพ กองกาญจนะ⁴ พบว่า ผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิครูต่ำกว่าปริญญาส่วนใหญ่ เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา มีความรู้ความสามารถทางวิชาการดีกว่าความเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิปริญญา ส่วนในด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน

¹สุพรรณ เฟื่องชัย, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 9," หน้า 41-44.

²อุไรวรรณ บุญจุมวดี, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 5 และ 6," หน้า 42-44.

³คณิง จันทวงศ์, "ความคิดเห็นของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการฝึกหัดครู," หน้า 54-66.

⁴สันติภาพ กองกาญจนะ, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 9, 10 และ 11," หน้า 87-97.

สุพรรณ เพ็งชัย¹ อุไรวรรณ บัญจมาวดี² ประถม ใจจิตร³ และมารศรี ด้วงสกุล⁴ มีผลการวิจัยสอดคล้องกันว่า ผู้บังคับบัญชาที่มีอายุราชการต่างกันมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่ละเอี้ยก จันทร กิติวัณน์⁵ และชอวบ กินาวงค์⁶ พบว่า ครูใหญ่ที่มีอายุราชการน้อยเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการจัดและควบคุมกิจกรรมดีกว่าความเห็นของครูใหญ่ที่มีอายุราชการมาก

¹สุพรรณ เพ็งชัย, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 9," หน้า 44-46.

²อุไรวรรณ บัญจมาวดี, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 5 และ 6," หน้า 44-46.

³ประถม ใจจิตร, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 8," หน้า 44-46.

⁴มารศรี ด้วงสกุล, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1, 6 และ 12," หน้า 67-75.

⁵ละเอี้ยก จันทร กิติวัณน์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 1 และ 12," หน้า 37-42.

⁶ชอวบ กินาวงค์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 11," หน้า 39-41.

และสันติภาพ กองกาญจนะ¹ พบว่า ผู้บังคับบัญชาที่มีอายุราชการสูง (13-14 ปี) ส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ และมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานดีกว่าความเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีอายุราชการต่ำ (1-12 ปี) แต่ค่านิยมค่านิยมไม่แตกต่างกัน

วิชาเอกของผู้สำเร็จการศึกษา

วิไลวรรณ เจริญพงษ์² พบว่า มัธยมศึกษาที่สำเร็จสายวิชาที่ต่างกันพอใจความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองโดยส่วนรวม และทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ เดวิด ลอร์เรน เคนเลอร์³ (David Lawrence Keller) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีวิชาเอกต่างกัน ในทัศนะของตนเองมีผลการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่วนประเสริฐ ภูจันทร์⁴ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิตสาขาจิตวิทยา บรรณารักษศาสตร์ การแนะแนว

¹สันติภาพ กองกาญจนะ, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 9, 10 และ 11," หน้า 76-86.

²วิไลวรรณ เจริญพงษ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์," หน้า 46.

³David Lawrence Keller, "A Follow-up Study of Secondary Education Graduates of the College of Education, University of Kentucky," Dissertation Abstracts 39 (September 1978) : 1295 - A.

⁴ประเสริฐ ภูจันทร์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515 : การประเมินค่าตนเอง," หน้า 93-94.

การวัดผลการศึกษาและโสตทัศนศึกษา ประเมินค่าตนเองในด้านความสามารถในการทำงาน โดยทั่วไป ความสามารถในการสอน ความขยัน และตั้งใจในการทำงาน มนุษยสัมพันธ์ ความรู้เฉพาะในหน้าที่การงานของตน และความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่กว่าผู้สำเร็จการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาอุดมศึกษาและการฝึกหัดครู มัธยมศึกษา ประถมศึกษา

จากผลการวิจัยของชอวบ กินาวงค์¹ สุพรรณ เฟิงชัย² และอุไรวรรณ บัญจุมวดี³ พบว่า ครูใหญ่เสนอแนะให้วิทยาลัยครูควรอบรมให้ ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ในเรื่องระเบียบข้าราชการ และการปฏิบัติหน้าที่ครู ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับงานธุรการและงานสารบรรณ แต่บุญชัย บุญวิรัตน์⁴ พบว่า ผู้บังคับบัญชาเสนอแนะให้วิทยาลัยครูจะเน้นการสอนภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี สนับสนุนวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตลอดจนการแสวงหาความรู้ในวิทยาการใหม่ ๆ เพิ่มเติม และในด้านความรู้ ความสามารถในการวิจัย วิทยาลัยครูจัดสอนเน้น

¹ชอวบ กินาวงค์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 11," หน้า 57-65.

²สุพรรณ เฟิงชัย, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 9," หน้า 62-65.

³อุไรวรรณ บัญจุมวดี, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 5 และ 6," หน้า 58-63.

⁴บุญชัย บุญวิรัตน์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515 : ทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้อำนวยการ," หน้า 81-82.

ในเรื่องการร่างข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ซึ่งคล้ายกับผลการวิจัยของ โรเบิร์ต ลีโอนาร์ด แอปเปิล¹ (Robert Leonard Appel) พบว่า ผู้บังคับบัญชาเสนอแนะให้ทางมหาวิทยาลัยเตรียมการปรับปรุงนิสัยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมของผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละคนให้มากขึ้นกว่าเดิม

ส่วนพอล ริชชาร์ด แครฟ² (Paul Richard Craff) ได้ประเมินผลโครงการฝึกหัดครูระดับมัธยมศึกษาของมหาวิทยาลัยไอโอวา พบว่า ผู้บังคับบัญชาเสนอแนะให้ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์และความสัมพันธ์กับนักเรียน คณะครู ผู้บริหาร เป็นต้น

เกี่ยวกับปัญหาในด้านกรปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษานั้น ลัดดา ประเสริฐกุล³ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูเป็นจำนวนมากประสบปัญหาทั้งในด้านวิชาการ วิธีสอนและต้องการให้สถานศึกษาช่วยเหลือในด้านการจัดหางาน จัดบริการแก้ปัญหาที่ประสบ

¹Robert Leonard Appel, "An Evaluation of the Secondary Teacher Education Program at North Park College Based upon a Follow-up Study and the Academic Record of the Secondary Teacher Graduates," Dissertation Abstracts 28 (October 1967) ; 1321 - A.

²Paul Richard Craff, "A Follow-up Study of Graduates and Their Opinions of the Secondary Teacher Education Program of the University of Iowa 1970-1976," Dissertation Abstracts 37 (June 1977) : 7698-7699 A.

³ลัดดา ประเสริฐกุล, "การติดตามพิจารณาศึกษาผู้สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง รุ่นที่ 1 และ 2," วารสารจิตวิทยา 2 (มกราคม-เมษายน 2507) : 20-51.

ในการทำงาน แควิลลิส ลิน นิคลาส¹ (Willis Lynn Nicklas) พบว่า ปัญหาที่ผู้เริ่มเป็นครูประสบอย่างมากก็คือ การจัดการเรียนการสอน และการควบคุมนักเรียน

ในคานประสพการณ์การจัดการเรียนการสอนที่ได้รับจากสถานศึกษาอาทิเช่น วิลลิส ลิน นิคลาส² (Willis Lynn Nicklas) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่พอใจต่อหลักสูตรการศึกษา แต่ก็มีส่วนน้อยที่พอใจเฉพาะวิชาเรียนที่นำไปใช้ในการสอนโดยตรง ผลการวิจัยสอดคล้องกับพอล ริชชาร์ท แครฟ³ (Paul Richard Craff) และบุญจิต ฅ ลำเลียง⁴ ส่วนมารศรี ชั่วสกุล⁵ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 69.09 เห็นว่าได้รับวิชาการศึกษาจากวิทยาลัยเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน และร้อยละ 30.91 เห็นว่าไม่เพียงพอ และผลการ

¹Nicklas, "A Follow-up Study of the 1974-1975 Graduates of North Texas State University who Obtained Certification to Teach," 37 : 3564 - A.

²Ibid.

³Craff, "A Follow-up Study of Graduates and Their Opinions of the Secondary Teacher Education Program of the University of Iowa 1970-1976," 37 : 7698-7699 A.

⁴บุญจิต ฅ ลำเลียง, "การสำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษา ปีการศึกษา 2510" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512), หน้า 82-83.

⁵มารศรี ชั่วสกุล, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1, 6 และ 12," หน้า 133.

วิจัยของเอคเวอร์ด แมคฟาร์แลนด์ บูธ¹ (Edward McFarland Booth) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาพอใจกับการจัดหลักสูตรวิชาเอก วิชาโท แต่มีความเห็นว่า ความรู้ด้านสังคมยังไม่ได้รับมากเท่าที่ควร และได้เสนอให้มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมส่งเสริมให้มากขึ้น

จากการวิจัยที่ผ่านมา พอสรุปได้ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อจะประเมินผลหลักสูตรและติดตามความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้วิจัยต้องการศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ และคาดว่าผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู ตลอดจนเป็นแนวทางแก้ไขและควบคุมดูแลจัดการศึกษาของวิทยาลัยครูให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

¹Edward McFarland Booth, "A Follow-up Study of Alumni Who Completed Doctoral Programs in the College of Education at the University of Georgia," Dissertation Abstracts 31 (June 1971) : 6446 - A.